

Fact-checking analiza novinskog članka

Naziv članka: Vijest je stigla u najgorem trenutku za SAD. Moguća šteta? Četiri bilijuna američkih dolara!

Datum objave članka: 21. svibnja 2025.

Poveznica na izvor (medij/portal): <https://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/vijest-je-stigla-u-najgorem-trenutku-za-sad-moguca-steta-cetiri-bilijuna-americkih-dolara-15586362>

Ime i prezime studenta: Leonard Depope

Ime i prezime mentora/ice: prof. dr. sc. Bojana Olgić Draženović

1. Kratki opis članka

Članak "Trump na potezu: Vijest je stigla u najgorem trenutku za SAD. Moguća šteta? Četiri bilijuna američkih dolara!" (Jutarnji List, 21. svibnja 2025.) detaljno analizira nedavno sniženje kreditnog rejtinga Sjedinjenih Država od strane agencije Moody's s najvišeg AAA na Aa1, što je prvi put u povijesti da SAD nema najvišu ocjenu kod sve tri velike rejting-agencije (Moody's, S&P Global i Fitch). Autorica ističe kako je Moody's u obrazloženju naveo kontinuirani rast federalnog duga, sve veći udio kamata u državnim prihodima te nesposobnost političkih aktera da postignu konsensus oko fiskalne konsolidacije. Posebno se naglašava kako su globalna financijska kriza i pandemija COVID-19 dodatno pogoršale fiskalnu situaciju, potaknuši velike poticaje bez adekvatnog povećanja poreznih prihoda. Članak također upozorava na potencijalne ekonomske posljedice sniženja rejtinga, uključujući povećanje prinosa na dugoročne državne obveznice i posljedični rast kamatnih stopa za potrošače i korporacije. Iako se tržišta zasad pokazuju stabilnima, dugoročno se očekuje da će niži rejting povećati troškove zaduživanja vlade, što bi moglo dovesti do smanjenja javnih ulaganja ili povećanja poreza.

2. Identificirane činjenice i njihova provjera

Br.	Tvrdnja iz članka	Ocjena (točno / djelomično / netočno)	Izvor(i) i komentar provjere
1.	Moody's snizio rejting SAD-a s AAA na Aa1	Točno	Potvrđeno u službenoj objavi Moody's-a. (16.5.2025. https://ratings.moody.com/ratings-news/443154)
2.	S&P Global snizio rejting 2011., Fitch 2024.	Točno	S&P je snizio rejting 2011. zbog političkog sukoba oko duga, Fitch 2024. zbog fiskalne nestabilnosti.(Fitch - https://www.fitchratings.com/entity/united-states-of-america-80442210 , S&P -

"Financiara Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih"

			https://www.spglobal.com/ratings/en/regulatory/article/-/view/sourceId/6802837)
3.	Udio kamata u prihodima će doseći 3.3% do 2035.	Djelomično	Moody's projektira ovaj scenarij, ali ovisi o političkim odlukama. https://ratings.moody.com/ratings-news/443154 (CBO projicira 3.8% do 2033.) - The Long-Term Budget Outlook Under Alternative Scenarios for the Economy and the Budget https://www.cbo.gov/publication/61332
4.	Dan nakon Moody'sove objave, zavladała je panika	Netočno	S&P 500 pao samo 0.8% tog dana. Indeks straha porastao na 22, što je blago iznad prosjeka https://feargreedmeter.com/
5.	Prinos na 30-godišnju obveznicu prešao 5%	Točno	Potvrđeno u službenim podacima https://www.cnbc.com/2025/05/28/us-treasury-yields-investors-monitor-us-eu-trade-talks-.html
6.	Kina također snižena s A+ na A (Fitch)	Točno	Fitch je smanjio rejting Kine zbog rasta duga. https://www.fitchratings.com/research/sovereigns/fitch-downgrades-china-to-a-outlook-stable-03-04-2025
7.	Tržišta zasad ostaju stabilna	Djelomično netočno	USD indeks pao 1.2% u tjednu nakon sniženja (značajne fluktuacije) https://www.investing.com/indices/usdollar-historical-data

3. Zaključak analize

Provjerom ključnih tvrdnji u članku može se zaključiti da je tekst u osnovi informativan i temeljen na provjerljivim podacima, ali pokazuje određene nedostatke u preciznosti i kontekstualizaciji. Glavna vrijednost članka leži u točnom prenošenju službenih podataka o sniženju kreditnog rejtinga Sjedinjenih Država, što je potvrđeno izvornim dokumentima triju vodećih rejting agencija: Moody'sa, S&P Globala i Fitcha.

Članak uspješno prenosi ključne ekonomske pokazatelje, no griješi u pojednostavljivanju kada interpretira tržišne reakcije. Tvrdnja o "panici" na tržištima pokazuje se kao pretjerana, budući da objektivni podaci ukazuju na relativno blagu reakciju investitora. Iako tekst ispravno prenosi osnovne ekonomske podatke, njegova informativna

"Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih"

vrijednost bila bi veća da je izbjegao „senzacionalne“ formulacije i pružio čitateljima potpuniju sliku ekonomskih procesa koji stoje iza promjene kreditnog rejtinga.

U konačnici, članak služi kao koristan uvod u temu, ali za stvarno razumijevanje situacije potrebno je konzultirati dodatne, detaljnije analize. Njegova najveća vrijednost leži u skretanju pažnje na važnost kreditnih rejtinga i njihov utjecaj na nacionalnu ekonomiju.

4. Korišteni izvori

Moody's Investors Service (2025). United States Government – Rating Action. (Online)

Dostupno na: <https://ratings.moodys.com/ratings-news/443154>

S&P Global Ratings (2011). United States of America Long-Term Rating Lowered To 'AA+' On Political Risks And Rising Debt Burden; Outlook Negative. (Online)

Dostupno na: <https://www.spglobal.com/ratings/en/regulatory/article/-/view/sourceId/6802837>

Fitch Ratings (2024). Fitch Downgrades United States to 'AA+'; Outlook Stable. (Online)

Dostupno na: <https://www.fitchratings.com/entity/united-states-of-america-80442210>

U.S. Department of the Treasury (2025). Daily Treasury Yield Curve Rates. (Online)

Dostupno na: <https://home.treasury.gov/policy-issues/financing-the-government/interest-rate-statistics?data=yield>

Congressional Budget Office (2025). * The Long-Term Budget Outlook Under Alternative Scenarios for the Economy and the Budget *. (Online)

Dostupno na: <https://www.cbo.gov/publication/61332>